

Statoil vil løpe fra konsesjonsbetingelser

Av Bjørn Blix,
prosjektleder
i Hammerfest
Energi

Rikdommene i Barentshavet har i lang tid forsynt Europa med varer. Det er godt kjent at fisk fanges og fraktes til markedene på kontinentet. Mindre kjent er det kanskje at Barentshavet i to vendinger, over lang tid leverte energiprodukter til det europeiske markedet. Først ute var nederlenderne, deres periode startet på begynnelsen av 1600-tallet og varte i 100 år. Senere kom Vestfolds hvalredere hit. De fangstet i 27 år fra 1877 til 1904. Da var det fritt for hval her og vestfoldingene dro videre og fant etter hvert Sørishavet hvor de gjorde det store varpet.

Hvalen ble harpunert, fanget og avlivet. Dyrene ble flenset og oljen utvunnet ved å koke hvalspekket. Deretter ble oljen rensset og fylt i tønner. Skip kom, hentet tønnene og fraktet dem til kundene i sør.

Teknologien hadde en rivende utvikling. Alle ledd i fangst og produksjonsprosesser ble optimalisert slik at mest mulig olje ble utvunnet med best mulig kvalitet. Sikkerheten til fangstfolkene økte og avlivingsmetodene ble mer humane. Det ble bygget både landanlegg og flytende anlegg. Landanleggene ga arbeidsplasser og førte til en midlertidig oppgang for noen lokalsamfunn, mens de flytende anleggene tilførte regionen svært lite.

Etter at bestanden var nedfanget og tilgangen på hval ebbet ut, trakk hvalfangstselskapene seg ut av området og etterlot de delene av landanleggene det ikke lønte seg å ta med. Overskuddet fra denne oljevirksomheten ble investert i drift andre steder, videreutvikling av teknologien, utbytte til eierne og skatt til staten.

Lokalt mente mange at en større del av overskuddet burde blitt igjen ved ressursens kilde. Slik var det også andre steder. Derfor har Norge

utviklet et system som sikrer lokal verdiskapning når naturressurser skal utnyttes. Kraftkommuner får konsesjonskraft som kompensasjon for arealbruken vannkraftverkene krever. Staten opprettet Statoil for å sikre at verdiskapningen fra petroleumsindustrien skulle tilfalle Norge og ikke forsvinne til utlandet. Gjennom konsesjonsbetingelser fikk Statoil alt de pekte på og ble bygget opp til en betydelig aktør i petroleumsindustrien. Gjennom konsesjonsbetingelser lar vi selskaper med utenlandske eiere hjelpe oss med å utvinne nasjonens naturressurser. Gjennom konsesjonsbetingelser lar vi store selskaper utbygge våre lokale naturressurser. Gjennom konsesjonsbetingelser sikrer vi at en rimelig del av verdiskapningen blir ved ressursens kilde.

Slik er det også ved utbyggingen av Snøhvitfeltet. Forutseende politikere ønsket utvikling av lokal industri og argumenterte slik at utbyggingvedtaket omfatter konsesjonsbetingelser som forplikter Statoil å levere varmt kjølevann til oppdrettsindustri og naturgass til lokal industri. Den siste gir Hammerfest muligheten til å bygge blant annet miljøvennlig gasskraftverk.

Det merkelige er at Statoil sloss med nebb og klør for å slippe unna de forpliktelsene de har påtatt seg. Med kjølevannet gikk det så langt at Stortinget måtte instruere Statoil om å oppfylle konsesjonsbetingelsen. Til tross for denne flauere i rettesettelsen setter Statoil inn store ressurser for å slippe unna neste betingelse. Det er ikke pengene det står på. Til tross for massive overskridelser og forsinkelser er Snøhvitutbyggingen et lukrativt prosjekt og Statoil ASA leverer solide overskudd for tiden. Likevel velger Statoil å kjempe mot konsesjonsbetingelsene. Vet de ikke at konsesjonsbetingelser er grunnlaget for deres egen eksistens?

Lokalt har det vært stor oppslutning og entusiasme rundt Snøhvit. Det har gagnet Statoil, forankringen i Hammerfests befolkning er solid, og selskapet har flere og sterke ambassadører. Utbyggingen av Snøhvitfeltet har tilført aktivitet og optimisme i en tid hvor lokalbefolk-

ningen i minkende grad har nytte av fiskeressursene i Barentshavet. I anleggsperioden har lokalt og regionalt næringsliv hatt gode tider og håpet er at utbyggingen skal gå videre med tog II, tog III, Goliat og fortsette så lenge som mulig. Utbyggingprosjektene vil etter hvert gå over til å være prosessanlegg i fast drift, noen landanlegg og noen flytende anlegg. Den teknologiske utviklingen vil fortsette slik at mer av petroleumsproduktene utvinnes til lavere kostnader og med høyere sikkerhet for de som jobber der. Skip vil komme, hente produktene og frakte dem til kundene i sør.

Fordi Statoils hovedoppgave er å forvalte statens eierinteresser har vi gått ut fra at Statoil også har ansvar for å følge opp statens intensjoner i regionen. I følge Stortingsmelding nr 38 skal det: «... arbeides for at petroleumsvirksomheten i området Lofoten – Barentshavet innrettes på en slik måte at den bidrar til en verdiskapning og sysselsetting i landbasert virksomhet i regionen.» Lokal verdiskapning er avhengig av at det bygges infrastruktur og etableres systemer som støtter lokal virksomhet. Imidlertid ser vi at alle investeringer Statoil gjør i området er målrettet mot deres egen kjernevirksomhet. Alt annet synes dem uvedkommende. Det synes som om eneste hensyn Statoil har er maksimal profitt.

Vi må spørre oss om vi er tjent med at Statoil står for utbyggingen og skal være operatør for Snøhvitfeltet. Hammerfest skal få ca 60 millioner pr år i eiendomskatt fra anlegget. Det representerer overskuddet fra 3 - tre - dagers drift av tog I. Kanskje hadde vi fått bedre avtaler og møtt større velvillighet hvis Shell, Exxon, PB eller Hydro hadde fått jobben? Har vi noen fordel av å forfordle Statoil med slike oppdrag på norsk sokkel? Det ser ikke ut som om Statoil har planlagt å legge mer igjen i Barentshavet enn Vestfolds hvalredere gjorde for litt over hundre år siden. Derfor er det svært viktig å sørge for at konsesjonsbetingelsene gjennomføres etter intensjonene med dem.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.